EUROOPAN
KOMISSIO

Bryssel 13.3.2024
COM(2024) 118 final

2024/0065 (NLE)

Ehdotus

NEUVOSTON PÄÄTÖS

Euroopan unionin puolesta otettavasta kannasta Valtioiden välisen kansainvälisten rautatiekuljetusten järjestön vaarallisten aineiden kuljetusta käsittelevän asiantuntijakomitean 58. kokouksessa kansainvälisiä rautatiekuljetuksia koskevan yleissopimuksen liitteeseen C tehtävien muutosten osalta

PERUSTELUT

1. EHDOTUKSEN KOHDE

Tämä ehdotus koskee päätöstä kansainvälisten rautatiekuljetusten järjestön (OTIF) vaarallisten aineiden kuljetusta käsittelevässä asiantuntijakomiteassa (RID-asiantuntijakomitea) unionin puolesta otettavan kannan vahvistamisesta. Ehdotus koskee tiettyjen muutosten suunniteltua hyväksymistä kansainvälisiä rautatiekuljetuksia koskevan yleissopimuksen (COTIF) lisäyksessä C oleviin teknisiin ja hallinnollisiin määräyksiin. Komitean on määrä päättää näistä muutoksista.

2. EHDOTUKSEN TAUSTA

2.1. Kansainvälisiä rautatiekuljetuksia koskeva yleissopimus (COTIF)

Kansainvälisiä rautatiekuljetuksia koskeva 9. toukokuuta 1980 tehty yleissopimus, sellaisena kuin se on muutettuna 3. kesäkuuta 1999 tehdyllä Vilnan pöytäkirjalla, on kansainvälinen sopimus, jossa sopimuspuolina ovat sekä unioni että 25 jäsenvaltiota (ainoastaan Kypros ja Malta puuttuvat).

Unioni liittyi COTIF-yleissopimukseen 16. kesäkuuta 2011 annetulla neuvoston päätöksellä 2013/103/EU[1].

2.2. Vaarallisten aineiden kansainvälisiä rautatiekuljetuksia koskeva ohjesääntö (RID-ohjesääntö)

COTIF-yleissopimuksen 7 artiklan mukaan yleissopimus kattaa lisäksi muun muassa sen 6 artiklassa tarkoitetut liitteet. Liitteisiin kuuluu vaarallisten aineiden kansainvälistä rautatiekuljetusta koskeva ohjesääntö, jäljempänä ’RID-ohjesääntö’, joka muodostaa yleissopimuksen liitteen C. RID-ohjesääntöä sovelletaan toistaiseksi, koska COTIF-yleissopimuksen asiaa koskevien määräysten mukaisia selityksiä ei ole annettu[2].

RID-ohjesäännöllä säännellään vaarallisten aineiden kansainvälisiä rautatiekuljetuksia niiden OTIF:n jäsenvaltioiden välillä, jotka soveltavat RID-ohjesääntöä, jäljempänä ’RID-sopimusvaltiot’[3].

Vaarallisten aineiden sisämaankuljetuksista annetussa direktiivissä 2008/68/EY[4] säädetään, että RID-ohjesääntöä sovelletaan myös EU:n jäsenvaltioissa suoritettaviin kuljetuksiin.

2.3. RID-asiantuntijakomitea

RID-asiantuntijakomitea on COTIF-yleissopimuksen 13 artiklan 1 kohdan d alakohdalla perustettu elin. COTIF-yleissopimuksen 18 artiklan mukaan RID-asiantuntijakomitea päättää

---

1 Neuvoston päätös 2013/103/EU, annettu 16 päivänä kesäkuuta 2011, Euroopan unionin liittymistä 9 päivänä toukokuuta 1980 tehtyyn kansainvälisiä rautatiekuljetuksia koskevaan yleissopimukseen (COTIF), sellaisena kuin se on muutettuna 3 päivänä kesäkuuta 1999 tehdyllä Vilnan pöytäkirjalla, koskevan Euroopan unionin ja Valtioiden välisen kansainvälisten rautatiekuljetusten järjestön välisen sopimuksen allekirjoittamisesta ja tekemisestä (EUVL L 51, 23.2.2013, s. 1).

2 COTIF-yleissopimuksen 42 artiklan 1 kohta.

3 Tällä hetkellä OTIF:n jäsenvaltioita on 50 ja RID-sopimusvaltioita 45.

4 Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2008/68/EY, annettu 24 päivänä syyskuuta 2008, vaarallisten aineiden sisämaankuljetuksista (EUVL L 260, 30.9.2008, s. 13).

yleissopimuksen muutosehdotuksista. Se koostuu niiden OTIF:n jäsenvaltioiden edustajista, jotka soveltavat RID-ohjesääntöä, sekä Euroopan unionin edustajista.

2.4. RID-asiantuntijakomitean suunnittelema säädös

RID-asiantuntijakomitean odotetaan 23. toukokuuta 2024 hyväksyvän 58. istunnossaan joukon muutoksia, joilla saatetaan RID-ohjesäännön liite ajan tasalle, jäljempänä ’suunniteltu säädös’, tekniikan ja tieteen kehityksen perusteella.

Suunnitellun säädöksen tarkoituksena on varmistaa vaarallisten aineiden turvallinen ja turvattu rautatiekuljetus saattamalla tietyt säännökset ajan tasalle. Näihin kuuluisivat muun muassa luettelo kuljetettaviksi sallituista vaarallisista aineista, pakkausohjeet, luettelo sovellettavista standardeista ja muut eri säiliöihin sovellettavat tekniset vaatimukset.

On syytä huomata, että vaarallisten aineiden kuljetusta koskevat kansainväliset määräykset on vahvistettu useissa kansainvälisissä järjestöissä, kuten OTIF:ssä. Näihin järjestöihin kuuluvat muun muassa Yhdistyneiden kansakuntien Euroopan talouskomissio (UNECE) ja useat Yhdistyneiden kansakuntien erityiselimet, kuten talous- ja sosiaalineuvoston (ECOSOC) vaarallisten aineiden kuljetusta käsittelevä asiantuntijakomitea. Koska sääntöjen on oltava yhteensopivia, tähän työhön osallistuvien järjestöjen kesken on kehitetty monimutkainen kansainvälinen järjestelmä koordinointia ja yhdenmukaistamista varten. Määräyksiä mukautetaan kahden vuoden sykleissä.

Näiden muutosten valmistelun aikana on kuultu useita julkisen ja yksityisen sektorin asiantuntijoita. Muutosten valmistelun aikana on järjestetty seuraavat tekniset kokoukset:

– YK:n talous- ja sosiaalineuvoston (ECOSOC) vaarallisten aineiden kuljetusta käsittelevän asiantuntijoiden alakomitean

1) 58. kokous Genevessä 28. kesäkuuta – 2. heinäkuuta 2021,

2) 59. kokous Genevessä 29. marraskuuta – 8. joulukuuta 2021,

3) 60. kokous Genevessä 27. kesäkuuta – 6. heinäkuuta 2022,

4) 61. kokous Genevessä 28. marraskuuta – 6. joulukuuta 2022,

5) 62. kokous Genevessä 3.–7. heinäkuuta 2023,

– UNECEn RID-asiantuntijakomitean ja vaarallisten aineiden kuljetuksia käsittelevän työryhmän yhteiset kokoukset:

1) kevään 2022 kokous Bernissä 14.–18. maaliskuuta 2022,

2) syksyn 2022 kokous Genevessä 12.–16. syyskuuta 2022,

3) kevään 2023 kokous Bernissä 20.–24. maaliskuuta 2023,

4) syksyn 2023 kokous Genevessä 19.–27. syyskuuta 2023,

5) uusi yhteinen kokous pidetään Bernissä 25.–28. maaliskuuta 2024,

– RID-asiantuntijakomitean pysyvän työryhmän kokoukset:

1) 15. kokous Bernissä 23.–24. marraskuuta 2022,

2) 16. kokous Lontoossa 20.–23. marraskuuta 2023.

Edellä mainittujen komiteoiden asiantuntijat ovat analysoineet ja käsitelleet yksittäiset muutosehdotukset näissä kokouksissa. Useimmissa tapauksissa suositeltavaa toimintatapaa on kannatettu yksimielisesti. Joidenkin ehdotusten osalta asiantuntijoiden enemmistö kannattaa suosituksia.

Kun muutoksista on päätetty RID-asiantuntijakomiteassa, ne tulevat COTIF-yleissopimuksen 35 artiklan mukaisesti voimaan kaikkien sopimuspuolten osalta kuudennen kuukauden ensimmäisenä päivänä siitä kuukaudesta lukien, jonka kuluessa pääsihteeri on ilmoittanut niistä sopimuspuolille. Sopimuspuoli voi esittää vastalauseen ilmoittamispäivää seuraavien neljän kuukauden aikana. Jos neljäsosa sopimuspuolista vastustaa muutosta, muutos ei tule voimaan.

COTIF-yleissopimuksen 38 artiklassa vahvistetaan, että äänioikeuden ja 35 artiklan 4 kohdassa tarkoitetun vastustusoikeuden osalta alueellisella taloudellisen yhdentymisen järjestöllä, kuten Euroopan unionilla, on käytettävissään yhtä monta ääntä kuin sillä on jäseniä, jotka ovat samalla järjestön jäsenvaltioita.

Jos osapuolten esittämien vastalauseiden lukumäärä ei ole riittävä, tässä ehdotuksessa tarkoitettujen muutosten odotetaan tulevan voimaan 1. tammikuuta 2025, josta lähtien ne sitovat unionia sekä jäsenvaltioita ja muodostavat erottamattoman osan unionin säännöstöä.

3. UNIONIN PUOLESTA OTETTAVA KANTA

3.1. Unionin yksinomainen toimivalta

Unioni on COTIF-yleissopimuksen täysivaltainen sopimuspuoli.

Lisäksi direktiivin 2008/68/EY 1 artiklan mukaan RID-ohjesäännön liitettä sovelletaan vaarallisten aineiden rautatiekuljetuksiin jäsenvaltioissa tai niiden välillä lukuun ottamatta jäsenvaltioita, joilla ei ole rautatiejärjestelmää. Direktiivin 2008/68/EY kolmansia maita koskevassa 4 artiklassa säädetään, että ”jäsenvaltioiden ja kolmansien maiden väliset vaarallisten aineiden kuljetukset ovat sallittuja, jos ne suoritetaan ADR-sopimuksen[5], RID-ohjesäännön tai ADN-sopimuksen[6] vaatimusten mukaisesti, ellei liitteissä toisin osoiteta”.

Komissiolle on siirretty sen vuoksi direktiivin 8 artiklan mukaisesti valta mukauttaa direktiivin 2008/68/EY liitteessä II olevaa II.1 jaksoa delegoidulla säädöksellä.

On myös syytä panna merkille, että vaarallisten aineiden sisämaankuljetuksista annettu direktiivi 2008/68/EY[7] sisältää luettelon niistä unionin säädöksistä, joilla unioni on käyttänyt toimivaltaansa ja jotka olivat voimassa, kun sopimus EU:n ja OTIF:n välillä tehtiin[8].

3.2. Otettava kanta

RID-ohjesäännön muutokset kuuluvat kokonaisuudessaan unionin yksinomaiseen toimivaltaan, minkä vuoksi on tarpeen vahvistaa unionin kanta.

Ehdotettuja muutoksia pidetään vaarallisten aineiden turvallisen ja kustannustehokkaan kuljetuksen kannalta aiheellisina, kun otetaan huomioon teknologinen kehitys, ja sen vuoksi niitä olisi kannatettava.

---

5 Eurooppalainen sopimus vaarallisten aineiden kansainvälisistä tiekuljetuksista, tehty Genevessä 30. syyskuuta 1957.

6 Eurooppalainen sopimus vaarallisten tavaroiden kansainvälisistä sisävesikuljetuksista, tehty Genevessä 26. toukokuuta 2000.

7 Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2008/68/EY, annettu 24 päivänä syyskuuta 2008, vaarallisten aineiden sisämaankuljetuksista (EUVL L 260, 30.9.2008, s. 13).

8 Lisäys 16. kesäkuuta 2011 annetun neuvoston päätöksen 2013/103/EU liitteeseen I.

4. OIKEUSPERUSTA

4.1. Menettelyllinen oikeusperusta

4.1.1. Periaatteet

SEUT-sopimuksen 218 artiklan 9 kohdan mukaan ”neuvosto tekee komission (...) ehdotuksesta päätöksen (...) sopimuksella perustetussa elimessä unionin puolesta esitettävien kantojen vahvistamisesta, silloin kun tämän elimen on annettava säädöksiä, joilla on oikeusvaikutuksia, lukuun ottamatta säädöksiä, joilla täydennetään tai muutetaan sopimuksen institutionaalisia rakenteita”.

Ilmaisu ’säädökset, joilla on oikeusvaikutuksia’ kattaa myös säädökset, joilla on oikeusvaikutuksia kyseiseen elimeen sovellettavan kansainvälisen oikeuden nojalla. Se kattaa myös välineet, joilla ei ole sitovaa vaikutusta kansainvälisen oikeuden nojalla, mutta jotka ”voivat vaikuttaa ratkaisevasti sen säännöstön sisältöön, jonka unionin lainsäätäjä antaa”[9].

4.1.2. Soveltaminen käsillä olevassa asiassa

Säädös, joka RID-asiantuntijakomitean on määrä hyväksyä, on säädös, jolla on oikeusvaikutuksia. Suunniteltu säädös sitoo unionia kansainvälisen oikeuden nojalla RID-ohjesäännön 6 artiklan mukaisesti. Kyseisen artiklan mukaan muutettava liite on ohjesäännön erottamaton osa.

Lisäksi direktiivin 2008/68/EY 1 artiklan nojalla RID-ohjesäännön liitettä sovelletaan vaarallisten aineiden rautatiekuljetuksiin jäsenvaltioissa tai niiden välillä, lukuun ottamatta niitä jäsenvaltioista, joilla ei ole rautatiejärjestelmää. Direktiivin 2008/68/EY kolmansia maita koskevassa 4 artiklassa säädetään, että ”jäsenvaltioiden ja kolmansien maiden väliset vaarallisten aineiden kuljetukset ovat sallittuja, jos ne suoritetaan ADR-sopimuksen, RID-ohjesäännön tai ADN-sopimuksen vaatimusten mukaisesti, ellei liitteissä toisin osoiteta”.

Suunnitellulla säädöksellä ei täydennetä eikä muuteta sopimuksen institutionaalisia rakenteita.

Tämän vuoksi ehdotetun päätöksen menettelyllinen oikeusperusta on SEUT-sopimuksen 218 artiklan 9 kohta.

4.2. Aineellinen oikeusperusta

4.2.1. Periaatteet

SEUT-sopimuksen 218 artiklan 9 kohdan nojalla annettavan päätöksen aineellinen oikeusperusta määräytyy ensisijaisesti sen suunnitellun säädöksen tavoitteen ja sisällön perusteella, jota unionin puolesta otettava kanta koskee.

4.2.2. Soveltaminen käsillä olevassa asiassa

Ehdotetun päätöksen päätavoite ja sisältö liittyvät vaarallisten aineiden rautatiekuljetuksiin.

Tämän vuoksi ehdotetun päätöksen aineellinen oikeusperusta on SEUT-sopimuksen 91 artikla.

---

[9] Unionin tuomioistuimen tuomio 7.10.2014, Saksa v. neuvosto, C-399/12, ECLI:EU:C:2014:2258, 61–64 kohta.

4.3. Päätelmät

Ehdotetun päätöksen oikeusperustana olisi oltava SEUT-sopimuksen 91 artikla yhdessä sen 218 artiklan 9 kohdan kanssa.

5. SUUNNITELLUN SÄÄDÖKSEN JULKAISEMINEN

Koska ehdotettu RID-asiantuntijakomitean päätös muuttaa RID-ohjesäännön liitettä, on aiheellista julkaista tiedot kokouksen tuloksesta *Euroopan unionin virallisessa lehdessä* sen jälkeen kun päätös on hyväksytty.

2024/0065 (NLE)

Ehdotus

NEUVOSTON PÄÄTÖS

Euroopan unionin puolesta otettavasta kannasta Valtioiden välisen kansainvälisten rautatiekuljetusten järjestön vaarallisten aineiden kuljetusta käsittelevän asiantuntijakomitean 58. kokouksessa kansainvälisiä rautatiekuljetuksia koskevan yleissopimuksen liitteeseen C tehtävien muutosten osalta

EUROOPAN UNIONIN NEUVOSTO, joka

ottaa huomioon Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen ja erityisesti sen 91 artiklan yhdessä sen 218 artiklan 9 kohdan kanssa,

ottaa huomioon Euroopan komission ehdotuksen,

sekä katsoo seuraavaa:

(1) Unioni liittyi neuvoston päätöksellä 2013/103/EU[1] 9 päivänä toukokuuta 1980 tehtyyn kansainvälisiä rautatiekuljetuksia koskevaan yleissopimukseen, sellaisena kuin se on muutettuna 3 päivänä kesäkuuta 1999 tehdyllä Vilnan pöytäkirjalla, jäljempänä ’COTIF-yleissopimus’.

(2) COTIF-yleissopimuksen 6 artiklan mukaan kansainvälistä rautatieliikennettä ja kansainvälisessä rautatieliikenteessä käytettäväksi tarkoitetun rautatiekaluston hyväksymistä säännellään kyseisessä artiklassa luetelluilla säännöillä, etenkin vaarallisten aineiden kansainvälistä rautatiekuljetusta koskevalla ohjesäännöllä (RID), joka muodostaa kyseisen yleissopimuksen liitteen C.

(3) Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivissä 2008/68/EY[2] vahvistetaan vaatimukset vaarallisten aineiden maantie-, rautatie- ja sisävesikuljetuksille jäsenvaltioissa tai niiden välillä viittaamalla RID-ohjesääntöön.

(4) COTIF-yleissopimuksen 13 artiklan 1 kohdan d alakohdan mukaan kansainvälisten rautatiekuljetusten järjestön, jäljempänä ’OTIF’, vaarallisten aineiden kuljetusta käsittelevä asiantuntijakomitea, jäljempänä ’RID-asiantuntijakomitea’, voi tehdä muutoksia RID-ohjesäännön liitteeseen.

(5) RID-asiantuntijakomitean on määrä hyväksyä 58. kokouksessaan 23 päivänä toukokuuta 2024 muutoksia RID-ohjesäännön liitteeseen sen mukauttamiseksi tieteelliseen ja tekniseen kehityksen.

(6) On aiheellista vahvistaa RID-asiantuntijakomiteassa unionin puolesta otettava kanta, koska RID-ohjesääntöön tehtävät muutokset tulevat olemaan unionia sitova.

---

[1] Neuvoston päätös 2013/103/EU, annettu 16 päivänä kesäkuuta 2011, Euroopan unionin liittymistä 9 päivänä toukokuuta 1980 tehtyyn kansainvälisiä rautatiekuljetuksia koskevaan yleissopimukseen (COTIF), sellaisena kuin se on muutettuna 3 päivänä kesäkuuta 1999 tehdyllä Vilnan pöytäkirjalla, koskevan Euroopan unionin ja Valtioiden välisen kansainvälisten rautatiekuljetusten järjestön välisen sopimuksen allekirjoittamisesta ja tekemisestä (EUVL L 51, 23.2.2013, s. 1).

[2] Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2008/68/EY, annettu 24 päivänä syyskuuta 2008, vaarallisten aineiden sisämaankuljetuksista (EUVL L 260, 30.9.2008, s. 13).

(7) Suunnitelluilla muutoksilla pyritään varmistamaan vaarallisten aineiden turvallinen ja tehokas kuljettaminen ottaen samalla huomioon tieteen ja tekniikan kehitys alalla sekä sellaisten uusien aineiden ja tuotteiden kehittäminen, joista voisi aiheutua vaaraa niiden kuljetuksen aikana.

(8) Ehdotettuja muutoksia pidetään vaarallisten aineiden turvallisen ja kustannustehokkaan kuljetuksen kannalta aiheellisina ja sen vuoksi niitä voidaan kannattaa.

(9) Liitteessä tarkoitettuihin asiakirjoihin tehtävistä vähäisistä muutoksista voidaan sopia teknisellä tasolla 22 päivänä toukokuuta 2024 pidettävässä RID-asiantuntijakomitean pysyvän työryhmän 17. kokouksessa, mukaan lukien UNECE:n RID-asiantuntijakomitean ja vaarallisten aineiden kuljetuksia käsittelevän työryhmän yhteisen kokouksen suositusten perusteella,

ON HYVÄKSYNYT TÄMÄN PÄÄTÖKSEN:

1 artikla

Tämän päätöksen liitteessä esitetään kanta, joka otetaan unionin puolesta kansainvälisten rautatiekuljetusten järjestön, jäljempänä ’OTIF’, vaarallisten aineiden kuljetusta käsittelevän asiantuntijakomitean, jäljempänä ’RID-asiantuntijakomitea’, 58. kokouksessa ja joka liittyy 9 päivänä toukokuuta 1980 tehtyyn kansainvälisiä rautatiekuljetuksia koskevaan yleissopimukseen, sellaisena kuin se on muutettuna 3 päivänä kesäkuuta 1999 tehdyllä Vilnan pöytäkirjalla.

Unionin edustajat RID-asiantuntijakomiteassa voivat sopia vähäisistä muutoksista liitteessä tarkoitettuihin asiakirjoihin ilman uutta neuvoston päätöstä asiasta.

2 artikla

RID-asiantuntijakomitean tekemät päätökset julkaistaan niiden hyväksymisen jälkeen voimaantulopäivineen *Euroopan unionin virallisessa lehdessä*.

3 artikla

Tämä päätös on osoitettu komissiolle.

Tehty Brysselissä

Neuvoston puolesta
Puheenjohtaja